Για την παραβολή του Ασώτου (Άγιος Κύριλλος, αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 1 Μαρτίου, 2024

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ: ***Ἐξήγησις ὑπομνηματική εἰς τό κατά Λουκάν Εὐαγγέλιον*****, κεφ. ιε΄[Λουκά 15, 11-32: η παραβολή του ασώτου υιού]**

«Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ μετ᾽ οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους (: Ένας άνθρωπος είχε δύο γιους. Είπε λοιπόν ο μικρότερος γιος στον πατέρα του: Πατέρα δώσε μου το μερίδιο της περιουσίας που μου ανήκει. Και ο πατέρας μοίρασε και στους δύο γιους την περιουσία. Ύστερα από λίγες μέρες ο νεότερος γιος μάζεψε όλα όσα του έδωσε ο πατέρας του και ταξίδεψε σε χώρα μακρινή. Εκεί διασκόρπισε την περιουσία του κάνοντας μια ζωή άσωτη και ακόλαστη. Όταν ο νεότερος γιος ξόδεψε όλα όσα είχε, έπεσε μεγάλη πείνα στη χώρα εκείνη, κι αυτός άρχισε να στερείται. Και ο άσωτος γιος εξαιτίας των στερήσεων και της πείνας του πήγε σ' έναν από τους πολίτες εκείνης της χώρας, ο οποίος τον προσέλαβε ως δούλο. Και τον έστειλε στα χωράφια του να βόσκει χοίρους)» [Λουκ. 15, 11-15].

Ο άσωτος υιός ζήτησε το μερίδιο της περιουσίας που του αναλογούσε, το πήρε, έφυγε στην ξενιτειά και το δαπάνησε. Έπειτα βρέθηκε σε απόλυτη στέρηση κάθε αγαθού, αλλά και σε έλλειψη των χαρισμάτων που του έδωσε ο Θεός, και κατά κάποιο τρόπο σαν να **πέθαινε από πνευματική πείνα**, μην έχοντας τον ουράνιο άρτο· γιατί λέγει ο Κύριος: «*οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ* (: *Είναι γραμμένο στο Δευτερονόμιο ότι* ***ο άνθρωπος δεν θα διατηρηθεί στη ζωή μόνο με τον άρτο, αλλά με κάθε προσταγή που θα εξέλθει από το στόμα του Θεού. Όταν το πει ο Θεός, και χωρίς τροφή ακόμη θα ζήσει ο άνθρωπος****)*» [Ματθ. 4, 4].

Θα μπορούσε όμως κανείς να εφαρμόσει την **παραβολή** και **στους προερχόμενους από τον πρώην ειδωλολατρικό κόσμο πιστούς**. Γιατί είπε: «*Κάποιος άνθρωπος*

απέκτησε δύο υιούς, από τους οποίους ο ένας ήταν ενάρετος και συνετός, ενώ ο άλλος άσωτος· ο ασύνετος και άσωτος λοιπόν γιος κατασπατάλησε το μερίδιο της περιουσίας που του αναλογούσε και του παραχωρήθηκε από τον πατέρα του, και έπειτα πιεζόμενος από την πείνα, κατέφυγε στα ξυλοκέρατα που έτρωγαν οι χοίροι». Κάτι τέτοιο θα βρούμε να έχουν πάθει και εκείνοι που πλανήθηκαν. Γιατί **ο Δημιουργός έδωσε εξίσου σε όλους, σαν κάποιο κλήρο, τη φυσική ικανότητα και ροπή προς το αγαθό· όμως άλλοι διατήρησαν αυτό που τους δόθηκε, ακολουθώντας τους θείους νόμους και οδηγούμενοι από λογικούς στοχασμούς που εκ φυσικής καταβολής μπορούσαν να κάνουν, σε καθετί από όσα έπρεπε να ενεργούν και που δεν τους εκτόπιζαν από την ορθή πορεία· αντίθετα κάποιοι άλλοι, αφού στερήθηκαν τελείως την ουράνια πραότητα και φροντίδα και αγάπη, κατέληξαν σε έλλειψη των καυχημάτων της άριστης ζωής, και έλαβαν ως τροφή τις ψευδολογίες των ειδωλολατρών Ελλήνων, νοούμενες εδώ ως ξυλοκέρατα, στα οποία υπάρχει βέβαια ελάχιστη γλυκύτητα, αλλά πολλή ατροφία και ξηρότητα, και φυσικά τους έβοσκε ο Σατανάς με τις ψευδολογίες των Ελλήνων και τις ανόητες ευγλωττίες των λογάδων εκείνων.** Γιατί είναι μύθοι και τίποτε άλλο και κελαηδίσματα που ταιριάζουν σε γριές τα εντάλματα εκείνων. Και η σοφία του κόσμου, έχοντας ήχο δυνατό και ωραίο, είναι «*χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον (: άψυχος χαλκός που βουίζει όταν τον χτυπούν ή κύμβαλο που βγάζει μεγάλο θόρυβο χωρίς κάποια σημασία)*» [Α΄ Κορ. 13, 1].

Λοιπόν τρέφονταν βέβαια παλιά με τα ελληνικά συγγράμματα, δεν μπορούσαν όμως να έχουν καμία ωφέλεια ώστε να επιτύχουν την αρετή. **Όταν όμως αναζήτησαν τον Θεό και επέστρεψαν από τη μακρά πλάνη, ως νεκροί βέβαια που ήταν αναστήθηκαν, και ως χαμένοι βρέθηκαν.** Γιατί εκείνοι που βρίσκονται ακόμη στην πλάνη και δε γνώρισαν τον από τη φύση Του Θεό, ο νους αυτών είναι νεκρός και κατά κάποιο τρόπο καταψυγμένος, **φροντίζοντας για τα νεκρά έργα· και αυτά είναι τα θελήματα της σάρκας**. Ενώ ο νους εκείνων που επέστρεψαν στον Θεό και γνώρισαν την αλήθεια, δεν είναι νεκρός, έχοντας εμπλουτιστεί με αναγέννηση και αναζωοδότηση από τον Χριστό, ζει μάλλον και φροντίζει για τα αγωνίσματα εκείνα που οδηγούν στην αιώνια ζωή και μακαριότητα. Και **απομακρύνεται βέβαια από τα νεκρά έργα, επιθυμεί όμως και τα έργα της αιώνιας ζωής**, **που θα δοθεί, εννοώ, στον μελλοντικό αιώνα από τον Χριστό σε εκείνους που πίστεψαν σε Αυτόν.**

Κάποιοι όμως ερμηνευτές της παραβολής θεωρούν ότι με τους δύο υιούς δηλώνονται οι άγιοι άγγελοι και εμείς οι άνθρωποι που βρισκόμαστε στη γη. Και το πρόσωπο βέβαια του μεγαλυτέρου, ο οποίος και ζει ενάρετα, συμβολίζει, κατά τη γνώμη τους, το τάγμα των αγίων αγγέλων, ενώ το πρόσωπο του νεότερου γιου, που είναι και άσωτος, συμβολίζει το ανθρώπινο γένος. Υπάρχουν επίσης κάποιοι από εμάς, οι οποίοι βαδίζουν άλλο δρόμο ερμηνείας και λένε ότι **με τον μεγαλύτερο υιό και**

που έζησε ορθά, συμβολίζεται ο κατά σάρκα Ισραήλ, ενώ με τον άλλον, ο οποίος προτίμησε να ζει φιλήδονα και απομακρύνθηκε από τον πατέρα του, συμβολίζεται το πλήθος των εθνικών.

Εγώ όμως **απορρίπτω** τις αντιλήψεις αυτές, και ο φιλομαθής ας ψάξει να βρει την αλήθεια. Γιατί, όταν θεωρήσουμε ότι ο πρώτος, ο υπάκουος υιός, εικονίζει τους αγγέλους, τότε πώς είπε, μετά την επιστροφή του ασώτου αδελφού του, πικρόχολα και οργισμένα λόγια που δεν ταιριάζουν στους αγίους αγγέλους, **ή πώς δεν είχε τέτοια ψυχική διάθεση όπως εκείνοι προς αυτούς που επιστρέφουν από τις αμαρτίες σε μετάνοια**; Γιατί ο Σωτήρας και Κύριος των όλων λέγει ότι «***χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι*** *(: γίνεται χαρά στους ουρανούς μπροστά στους αγγέλους του Θεού, οι οποίοι συμμετέχουν στη χαρά αυτή, για έναν αμαρτωλό που μετανοεί)*» [Λουκ. 15, 10]· αντίθετα, ο αναφερόμενος στην εξεταζόμενη παραβολή υιός ως ευπρόσδεκτος από τον πατέρα του καθώς είχε άμεμπτη ζωή, λέγεται ότι οργίστηκε, και έφτασε σε τέτοιο βαθμό έλλειψης φιλαλληλίας, ώστε να κατηγορήσει και τον πατέρα του για τη στοργική αγάπη του προς εκείνον που σώθηκε. Γιατί *«δε θέλησε καν»*, λέγει, «*να μπει στο σπίτι,* ***αγανακτισμένος επειδή έγινε δεκτός μετανοημένος εκείνος που μόλις ανένηψε****, και σφάχθηκε και το μοσχάρι γι΄αυτόν, και επειδή ο πατέρας οργάνωσε πανηγύρι γι΄αυτόν»*. Αυτό όμως έρχεται σε αντίθεση, όπως είπα, προς τον σκοπό των αγίων αγγέλων. Γιατί **χαίρονται και δοξολογούν τον Θεό βλέποντας να σώζονται οι άνθρωποι.**

Και πράγματι, όταν ο Υιός υπέμεινε στη Βηθλεέμ την κατά σάρκα γέννησή Του από γυναίκα, στους ποιμένες οι άγγελοι διαλαλούσαν το ευχάριστο μήνυμα λέγοντας: «*μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυΐδ (: Μη φοβάστε˙ χαρείτε. Διότι, να, σας αναγγέλλω μια χαρμόσυνη είδηση που θα φέρει μεγάλη χαρά και σε σας και σε όλο το λαό του Θεού. Και θα είναι χαρά όλου του λαού, διότι γεννήθηκε σήμερα για σας Σωτήρας, ο οποίος ως άνθρωπος βέβαια είναι όμοιος με σας, αλλά είναι και χρισμένος με το πλήρωμα της θεότητος˙ ως Θεός όμως είναι και Κύριός σας. Και γεννήθηκε στην πόλη του Δαβίδ, προς τον οποίο δόθηκαν οι υποσχέσεις ότι από το γένος του θα προέλθει ο Χριστός)*» [Λουκά 2, 10-11]. Και στεφανώνοντας με υμνωδίες και δοξολογίες Εκείνον που γεννήθηκε, έλεγαν: «*δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία (: Δοξασμένος ας είναι ο Θεός στα ύψιστα μέρη του ουρανού απ' τους αγγέλους που κατοικούν εκεί· και στη γη ολόκληρη, που είναι ταραγμένη απ' την αμαρτία και τα βίαια πάθη της, ας βασιλεύσει η θεία ειρήνη. Διότι ο Θεός εκδήλωσε τώρα εξαιρετικά την εύνοια και την ευαρέσκειά Του στους ανθρώπους με την ενανθρώπηση του Υιού Του*» [Λουκ. 2, 14].

Εάν πάλι κάποιος ερμηνευτής λέγει ότι με τον γνήσιο και ενάρετο υιό συμβολίζεται ο

κατά σάρκα Ισραήλ, μας απομακρύνει πάλι από το να συμφωνήσουμε με τη γνώμη αυτή, το ότι **με κανένα τρόπο δεν ταιριάζει στον Ισραήλ η προτίμηση να ζει άμεμπτα και ενάρετα, χωρίς να κατηγορείται**. Γιατί σε ολόκληρη, που λέγει ο λόγος, τη θεόπνευστη Γραφή μπορούμε να δούμε να κατηγορούνται οι Ιουδαίοι για την απομάκρυνσή τους από το θέλημα του Θεού. Γιατί ως αποστάτες και απείθαρχους έχει λεχθεί γι΄ αυτούς με τη φωνή του Ιερεμία: «*Τί εὕροσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; (: Ποιο σφάλμα βρήκαν οι πατέρες σας σε εμένα και έφυγαν μακριά από εμένα και πορεύθηκαν πίσω από τα μάταια είδωλα και κατάντησαν ανόητοι*;)» [Ιερ. 2, 5]. Σύμφωνα επίσης με αυτά είπε κάπου γι΄ αυτούς ο Θεός και με τη φωνή του Ησαΐα: «*ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν τιμῶσί με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόῤῥω ἀπέχει ἀπ᾽ ἐμοῦ· μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας* (: *Ο λαός αυτός με πλησιάζει με τα λόγια του στόματός του, με τιμούν με τα λόγια των χειλιών τους μονάχα.**Η ευσέβειά τους περιορίζεται σε υποκριτικά λόγια, η καρδιά τους όμως απέχει πολύ από Εμένα**. Και με σέβονται ανώφελα, γιατί εγκαταλείπουν τη δική μου Αλήθεια και διδάσκουν διδασκαλίες και εντολές ανθρώπων)*» [Ησ. 29, 13]. Πώς λοιπόν μπορεί κανείς σε αυτούς που είναι τόσο πολύ ένοχοι να αποδώσει τα λόγια της παραβολής, σαν να έχουν ειπωθεί από τον γνήσιο και ενάρετο υιό; Γιατί εκείνος είπε: «*ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον* (: *Να, τόσα πολλά χρόνια είμαι στη δούλεψή σου και ποτέ δεν παράκουσα κάποια προσταγή σου*)». Αλλά δεν θα είχαν αξιοκατάκριτη ζωή, εάν δεν παρέβλεπαν τις θείες εντολές και δεν στρέφονταν στη διεφθαρμένη ζωή.

Άλλωστε πρέπει, νομίζω, να πούμε και το εξής: Κάποιοι θέλουν να αποδώσουν στο πρόσωπο του Σωτήρα μας τον μόσχο τον σιτευτό, τον οποίο θυσίασε ο πατέρας όταν αποφάσισε ο άσωτος υιός να επιστρέψει. Τότε πώς ο γνήσιος υιός, ο σοφός και επιστήμων και αφοσιωμένος, τον οποίον κάποιοι παρουσιάζουν ως εκπρόσωπο των αγίων αγγέλων, έκανε τη θυσία του μοσχαριού αφορμή οργής και λύπης; Γιατί δεν μπορεί κανείς να δει λυπημένες τις ουράνιες δυνάμεις όταν ο Χριστός υπέμεινε τον σαρκικό θάνατο και κατά κάποιο τρόπο σφάχθηκε από εμάς. Γιατί χαίρονταν μάλλον, όπως είπα, βλέποντας να σώζεται η υφήλιος με το άγιο Αίμα, εξαιτίας του οποίου βέβαια λέγει ο γνήσιος υιός του: «*ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον (: παρόλα αυτά δεν μου έδωσες εμένα ποτέ ούτε ένα κατσικάκι)*» [Λουκ.15,29]. Από ποιο δηλαδή αγαθό έχουν ανάγκη οι άγιοι άγγελοι; Καθόσον ο Δεσπότης των όλων έδωσε σε αυτούς πλουσιοπάροχα τη χορήγηση πνευματικών χαρισμάτων.

Ή και ποιας θυσίας είχαν ανάγκη, όσον αφορά γι΄ αυτούς τους ίδιους; Γιατί δεν χρειαζόταν να πάθει ο Εμμανουήλ και γι΄αυτούς. Εάν όμως πρέπει κάποιος να νομίσει όπως είπα ήδη προηγουμένως, ότι ο κατά σάρκα Ισραήλ, σημαίνεται από τον γνήσιο και ενάρετο υιό, τότε πώς είναι αλήθεια αυτό που λέγει: «*Σε εμένα δεν*

έδωσες ποτέ ερίφιο;». Γιατί **είτε μοσχάρι είναι είτε ερίφιο το θύμα υπέρ της αμαρτίας, νοείται ο Χριστός, ο οποίος όμως δε θυσιάστηκε μόνο για τους εθνικούς, αλλά για να ελευθερώσει και τον ίδιο τον Ισραήλ, ο οποίος δέχτηκε για την παράβαση του νόμου πολλή κατηγορία**. Και θα το επιβεβαιώσει ο σοφότατος Παύλος γράφοντας: «*διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθε (: Γι' αυτό σύμφωνα με τον προφητικό τύπο των θυσιών που γίνονταν για άφεση των αμαρτιών, και ο Ιησούς, προκειμένου να αγιάσει με το ίδιο του το αίμα τον λαό του νέου Ισραήλ, έπαθε και θανατώθηκε έξω από την πύλη της πόλεως της Ιερουσαλήμ*)» [Εβρ. 13, 12].

Ποιος λοιπόν άραγε είναι ο σκοπός της παραβολής; Ας εξετάσουμε προσεκτικά την αιτία για την οποία και λέχτηκε αυτή, γιατί έτσι θα μάθουμε την αλήθεια. Είπε λοιπόν ο μακάριος Λουκάς λίγο πιο πίσω, για τον Σωτήρα όλων μας Χριστό: «*Ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς (: Σε κάθε πόλη ή χωριό που πήγαινε ο Ιησούς, Τον πλησίαζαν όλοι οι τελώνες και οι αμαρτωλοί, όχι απλώς για να δουν τα θαύματά Του από περιέργεια, αλλά από ειλικρινές ενδιαφέρον για ν' ακούσουν τη διδασκαλία Του. Οι Φαρισαίοι όμως και οι γραμματείς γόγγυζαν μεταξύ τους και έλεγαν: ''Αυτός δέχεται με πολλή συμπάθεια και οικειότητα τους αμαρτωλούς και τρώει μαζί τους, αθετώντας την παράδοση των πρεσβυτέρων, που μας δίδαξαν να είμαστε ευπρεπείς και να μη συναναστρεφόμαστε με τέτοιου είδους πρόσωπα'')*» [Λουκ. 15, 1-2]. Ενώ λοιπόν οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι κραύγαζαν για την αγαθότητα και φιλανθρωπία Του και Τον κατηγορούσαν επειδή δεχόταν κάποιους που υπήρξαν βέβηλοι και αμαρτωλοί στη ζωή τους και τους δίδασκε, ο Χριστός θεώρησε πάρα πολύ αναγκαία τη διήγηση της παραβολής αυτής, με την οποία μπορούσαν να δουν καλά το εξής· ότι δηλαδή **ο Θεός των όλων θέλει, και ο αφοσιωμένος και πραγματικά γνήσιος, που γνωρίζει να ζει σεμνά και έχει τη φήμη της άκρας επιείκειας, να σπεύδει να ακολουθεί τα θελήματά Του, και γι' αυτούς που καλούνται σε μετάνοια, έστω και αν είναι πάρα πολύ ένοχοι, να ευχαριστείται μάλλον, παρά να αισθάνεται γι΄ αυτούς λύπη χωρίς φιλαλληλία.**

Από κάτι τέτοιο βέβαια πάσχουμε πολλές φορές και εμείς οι ίδιοι. Γιατί ζουν ασφαλώς κάποιοι την πιο ωραία και πανάριστη ζωή, ενώ κάποιος άλλος είναι ασθενής και πάσχει πεσμένος σε κάθε είδος φαυλότητας. Αυτός πολλές φορές προς τα γηρατειά του επιστρέφει στον Θεό και ζητά συγχώρηση για τις προηγούμενες αμαρτίες του, και γίνεται εραστής των αρίστων, ή ενδεχομένως όταν πλησιάζει να τελειώσει την ανθρώπινη ζωή δέχεται και το άγιο βάπτισμα και απαλλάσσεται από τις αμαρτίες του με την ευσπλαχνία του Θεού. Και τότε πολλές φορές κάποιοι δυσφορούν γι΄ αυτόν και λένε: «*Αυτός που έκανε το τάδε και είπε εκείνο, δεν τιμωρήθηκε από τον Κριτή για τα όσα έκανε στη ζωή του, αλλά αξιώθηκε την τόσο*

λαμπρή και αξιοθαύμαστη χάρη και καταγράφηκε μεταξύ των υιών του Θεού και τιμήθηκε με τη δόξα των αγίων». Γιατί πολλές φορές αυτά τα περιφρονούν κάποιοι από απαράδεκτη μικροψυχία, μη ακολουθώντας και κατανοώντας τον σκοπό του Πατέρα όλων μας· γιατί Αυτός χαίρεται πολύ βλέποντας να σώζονται εκείνοι που έχουν χαθεί και τους επαναφέρει στην αρχική ωραιότητά τους, δίνοντάς τους την ελευθερία και στολίζοντάς τους με την αρχική στολή και περνώντας δακτυλίδι στο χέρι τους· **και αυτό αποτελεί ευκοσμία που αγαπά ο Θεός και που ταιριάζει στους ελεύθερους ανθρώπους.**

Πρόσεχε δηλαδή με ποιον τρόπο παρουσιάζει εξαίρετη την ωραιότητα της ψυχής, και ενεργάζεται τη λαμπρότητα της άμεμπτης ζωής. Γιατί **εξωραΐζει με κάθε κόσμημα, νοητό δηλαδή και πνευματικό, τις ψυχές αυτών που Τον λατρεύουν**, ώστε να λέγεται και στην καθεμιά αυτό που ψάλλεται με τη λύρα του Ψαλμωδού: «*ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου· καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός ἐστι Κύριός σου καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ. (: Άκουσε, εμένα τον πρεσβύτη, κόρη μου, εσύ που πρόκειται να γίνεις Νύμφη του Μεσσία· άκουσε τις συμβουλές μου. Δες τη δόξα του καταγλαϊσμένου περιβάλλοντός σου. Σκύψε το αυτί σου για να ακούει με προσοχή τα κελεύσματα του Βασιλιά. Και ξέχασε εντελώς τον λαό στον οποίο μέχρι τώρα ανήκες. Λησμόνησε ολοκληρωτικά το παρελθόν σου, για να αφοσιωθείς στο νέο σου οίκο και στο νέο λαό σου. Και τότε ο βασιλιάς Νυμφίος* ***θα επιθυμήσει την πνευματική σου ομορφιά****. Μην ξεχάσεις όμως ποτέ ότι αυτός δεν παύει να είναι και Κύριός σου και οφείλεις να Τον προσκυνάς*» [Ψαλμ.44,11· ερμ. απόδοση Παν. Τρεμπέλα] και τα λοιπά. Ένδυμα λοιπόν πολύτιμο και δοξασμένο πραγματικά για το ιερό και άγιο γένος είναι ο Χριστός, κόσμημα λαμπρό και υπερκόσμιο για τις ψυχές των αγίων. Γιατί λέγει: «*ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε* (: *Και είστε υιοί του Θεού, διότι όσοι βαπτισθήκατε στο όνομα του Χριστού πιστεύοντας σε Αυτόν ως σωτήρα, ντυθήκατε τον Χριστό και ενωθήκατε μαζί Του*)» [Γαλ. 3, 27], και είναι αληθής ο λόγος.

«*καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ (: Και επιθυμούσε ο νεότερος γιος να γεμίσει την κοιλιά του με τα ξυλοκέρατα που έτρωγαν οι χοίροι. Μα κανείς δεν του έδινε, διότι οι υπηρέτες που έκαναν τη διανομή παρατηρούσαν με προσοχή να μην μείνουν χωρίς τροφή οι χοίροι)*» [Λουκ. 15,16].

Κάτι τέτοιο θα μπορούσαμε να δούμε ότι κάνει και ο άσωτος, που αναφέρεται με τη μορφή παραβολής, ο οποίος είχε κατασπαταλήσει την πατρική του περιουσία και πέθαινε από την έλλειψη των ουρανίων αγαθών, και κατά κάποιον τρόπο τον κατέτρωγε η πείνα των ουρανίων μαθημάτων, και επιθυμούσε να χορτάσει με τα ξυλοκέρατα που έτρωγαν οι χοίροι, αλλά **περνώντας και φεύγοντας η μάταια ηδονή, του άφηνε άδειο, και βρισκόταν σε παντελή στέρηση**.

«*ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου. οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου* (: *Θα σηκωθώ και θα πάω στον πατέρα μου και θα του πω: ‘’Πατέρα, αμάρτησα στον ουρανό (διότι εκεί οι άγγελοι εκτελούν με ευλάβεια το θείο θέλημα, και όπως υπακούν αυτοί, έτσι αξιώνουν και όλα τα κτίσματα να υπακούν σ’ αυτό, και λυπούνται για την αποστασία κάθε ανθρώπου). Αμάρτησα και σε σένα διότι περιφρόνησα τη στοργή σου και δεν λογάριασα τη λύπη που δοκίμαζες όταν έφευγα μακριά σου’’)*» [Λουκ. 15,17, ερμ. απόδοση Παν. Τρεμπέλα].

Και ο Κύριος δηλαδή, **παροτρύνοντάς μας να μιλούμε με παρρησία και να λέμε τις προσευχές μας αποκαλώντας Τον «*Πατέρα*», δίνει σε αυτούς που προσεύχονται να εννοήσουν ότι εφόσον ονομάζουμε τον Θεό Πατέρα και αξιωθήκαμε της τόσο λαμπρής τιμής, πρέπει και να ζούμε όπως αξίζει σε Αυτόν που μας έχει τιμήσει**. Γιατί αυτό λέγει και ο μέγας Απόστολος Πέτρος: «*καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε* (: *Και εφόσον επικαλείσθε και ονομάζετε Πατέρα)*», λέγει, «*τὸν ἀπροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε (: τον Θεό, ο οποίος αμερόληπτα και χωρίς να κάνει διακρίσεις σε πρόσωπα κρίνει τον καθένα μας σύμφωνα με το σύνολο των πράξεών του, έχετε καθήκον να ζείτε και να συμπεριφέρεστε με φόβο Θεού όλα τα χρόνια της ζωής σας επάνω στη γη, τα οποία είναι χρόνια ξενιτείας· διότι η γη δεν είναι η αληθινή και παντοτινή πατρίδα σας*)» [Α΄ Πετρ. 1, 17].

Ίσως όμως πεις μέσα σου: «*Έχω κηλιδωθεί με πολλές αμαρτίες. Πώς λοιπόν θα γίνω καθαρός εγώ που είμαι τόσο πολύ μολυσμένος*;». Άκουσε λοιπόν και τις δικές μας σκέψεις: **Γνωρίζεις γενικά ότι έχεις αμαρτήσει; Ομολογείς την αδυναμία σου; Θυμάσαι τα ολισθήματά σου; Βρίσκεσαι κοντά στη σωτηρία· γιατί αρχή της κάθαρσης είναι η ομολογία των αμαρτιών.** Έτσι και έχει γραφεί: «*Λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς (: Λέγε εσύ πρώτος τις αμαρτίες σου για να δικαιωθείς)*» [Ησ. 43, 26]. Γιατί ο Δεσπότης των όλων δεν είναι σκληρός, ούτε άσπλαχνος, αλλά μάλλον και φιλεύσπλαχνος, και αγαθός και γνωρίζει τη φύση μας. Γιατί **είναι μεγάλο πράγμα και η ομολογία και η αποφυγή του κακού** . Έτσι έγινε δεκτός ο άσωτος.

Αλλά ποιος είναι ο μόσχος ο σιτευτός παρά οπωσδήποτε ο Χριστός, το άμεμπτο σφάγιο, Αυτός που σηκώνει την αμαρτία του κόσμου, αυτός που θυσιάζεται και τρώγεται; Κατά το ότι δηλαδή έλαβε την άλογη φύση και την κτηνώδη σάρκα, αν και τη γέμισε με τα δικά του καυχήματα, θεωρείται μόσχος, που δε γνώρισε βέβαια τον ζυγό του νόμου της αμαρτίας, αλλά **ήταν σιτευτός, γιατί πριν από τη δημιουργία του κόσμου είχε προορισθεί το μυστήριο του Χριστού, η γεμάτη φρίκη και μεγάλη θυσία, στην οποία επιθυμεί να λάβουν μέρος όσοι επιστρέφουν από την αμαρτία**.

ΠΗΓΕΣ:

- Αγίου Κυρίλλου, αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας, *Ἐξήγησις ὑπομνηματική εἰς τό κατά Λουκάν Εὐαγγέλιον*, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ερευνητικό έργο «Οι δρόμοι της πίστης: Ψηφιακή Πατρολογία».

(https://greekdownloads3.files.wordpress.com/2014/09/commentarii-in-lucam_.pdf)

- Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας *Άπαντα τα έργα*, Πατερικές εκδόσεις «Γρηγόριος Παλαμάς», εκδ. οίκος «Το Βυζάντιον», Θεσσαλονίκη 2005, «*Ὑπόμνημα εἰς τό κατά Λουκάν Β΄*», κεφάλαιο 15^{ο}, σελ. 79-91.
- Π. Τρεμπέλα, *Η Καινή Διαθήκη με σύντομη ερμηνεία* (απόδοση στην κοινή νεοελληνική), εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2014.
- *Η Καινή Διαθήκη, Κείμενον και ερμηνευτική απόδοσις υπό Ιωάννου Κολιτσάρα*, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τριακοστή τρίτη, Αθήνα 2009.
- *Η Παλαιά Διαθήκη κατά τους εβδομήκοντα*, Κείμενον και σύντομος απόδοσις του νοήματος υπό Ιωάννου Κολιτσάρα, εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Η Ζωή», έκδοση τέταρτη, Αθήνα 2005.
- *Παν. Τρεμπέλα,Το Ψαλτήριον με σύντομη ερμηνεία(*απόδοση στην κοινή νεοελληνική), εκδόσεις αδελφότητος θεολόγων «Ο Σωτήρ», Αθήνα 2016
- http://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/tools/liddell-scott/index.html
- http://users.sch.gr/aiasgr/Kainh_Diathikh/Biblia/Kainh_Diathikh.htm
- http://users.sch.gr/aiasgr/Palaia_Diathikh/Biblia/Palaia_Diathikh.htm

(Επιμέλεια κειμένου: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)